

Lopend Vuur

blad voor onverhard wandelen

jaargang 21 • nummer 2 • augustus 2015 • prijs € 2,50

In dit nummer o.a.

- Wandeling aan de rand van Zijpe
- Wandeling door de 'Stille Kern'
- Rondwandeling vanaf Norg

Van de redactie

In het vorige nummer deden we een dringende oproep voor nieuwe bestuursleden voor onze vereniging. Gelukkig hebben 4 leden van TeVoet zitting genomen in het nieuwe bestuur, waardoor onze vereniging weer verder kan en door de grotere bezetting meer slagkracht heeft. Het bestuur stelt zich voor en spreekt zijn beleidsvoornemens uit. In dit nummer ook weer de nodige aandacht voor acties in Nederland tegen opgeworpen barrières bij spoor en water. De opgenomen wandelingen geven een aardig beeld wat je in Nederland in verschillende landschappen kan beleven.

Suggesties om aandacht te schenken aan wandelgebieden in Nederland zijn bij de redactie altijd welkom. Zo maken we een blad voor en door de leden.

Kijk ook naar de aangeboden begeleide wandelingen in en rond de maand september. Het zou mooi zijn als we in Nederland een maand van de Trage Wegen krijgen, waar aandacht wordt besteed aan het plezier om onverhard en gescheiden van ander verkeer te kunnen lopen. Deelname hieraan zorgt ervoor dat er hopelijk een traditie ontstaat!

Veel lees- en wandelplezier gewenst!

Colofon

Lopend Vuur is het ledenblad van TeVoet, vereniging van wandelaars. Het verschijnt drie keer per jaar.

TeVoet, vereniging van wandelaars

- voor meer en betere onverharde wandelmogelijkheden;
- voor behoud en herstel cultuurhistorische paden.

Ons motto, 'onverhard van dorp tot dorp'. Meer informatie op www.tevoet.nl. TeVoet is aangesloten bij de Stichting Wandelnet.

Het lidmaatschap van TeVoet bedraagt € 15,00 per jaar. Het lidmaatschap wordt automatisch verlengd, tenzij vóór 1 november schriftelijk is opgezegd bij de ledenadministratie

Redactie Lopend Vuur

Redactieadres: Koningin Emmastraat 51, 4205 BL Gorinchem, tel 0183 622300, redactielopendvuur@tevoet.nl
Ledenadministratie
Voor verhuizingen, aanmelden nieuwe leden: Ledenadministratie TeVoet, Postbus 1376, 3500 BJ Utrecht, ledenadministratie@tevoet.nl
Marijke van Steenis
bankrekening NL49 INGB 0000 3726 85 van TeVoet
KvK nummer 40517799

Secretariaat

Secretariaat TeVoet, Postbus 1376, 3500 BJ Utrecht, info@tevoet.nl

Contactpersonen in de regio

TeVoet werkt met contactpersonen in de regio

- Groningen: [groningen@tevoet.nl](mailto: groningen@tevoet.nl)
- Drenthe: drenthe@tevoet.nl
- Friesland: Ben Rutten, Frittemaleane 16, 8604 XB Sneek, tel. 06-22830730, friesland@tevoet.nl
- Flevoland: Jan Frederik Lubbers, Siriusstraat 3, 8303 ZZ Emmeloord, tel. 0527-697706, flevoland@tevoet.nl
- Utrecht: Ineke Thierauf, Vlasstraat 14, 3572 TT Utrecht, tel. 030-2730658, [utrecht@tevoet.nl](mailto: utrecht@tevoet.nl)
- Noord-Holland: Fred Triep, Zonhovenstraat 29, 1066 MA Amsterdam, tel. 020-6155502, noord-holland@tevoet.nl
- Gelderland: Nico Vlasveld, Everwijnlaan 11, 6816 RC Arnhem, tel. 026-4457852, mobiel 06-12534316, gelderland@tevoet.nl
- Zuid-Holland: Eeffien Huizing, Bernhardlaan 10, 2851 XD Haastrecht, tel. 0182-501483, zuid-holland@tevoet.nl
- Zeeland: zeeland@tevoet.nl

- Limburg: Diny van Faassen, Ravensbosstraat 23, 6336 XG Arensgenhout, tel. 06-51717810, [limburg@tevoet.nl](mailto: limburg@tevoet.nl)

Bestuur TeVoet

- Voorzitter: José Noijons (voorzitter@tevoet.nl)
- Secretaris: Ineke Thierauf (secretaris@tevoet.nl)
- Penningmeester: Marja Schuurman (penningmeester@tevoet.nl)
- Lid: Bertie Schon (lid@tevoet.nl)

Aan deze Lopend Vuur werkten mee:

Harry Benschop, Bert van den Berg, Rien van den Berg, Jeroen Jacobse, Jan Frederik Lubbers, Ellen Oomen, Marijke van Steenis, Ineke Thierauf.

Vormgeving en opmaak: SMG-Groep Hasselt

Volgend nummer verschijnt in december 2015.

Inleveren kopij vóór 1 november 2015.

Inhoud

jaargang 21 • nummer 2 • augustus 2015

6

16

8

10

18

22

Op de omslag

6

Wandeling aan de rand van Zijpe

12

Wandeling door de 'Stille Kern'

16

Rondwandeling vanaf Norg

4

Het nieuwe bestuur stelt zich voor

5

Verslag algemene ledenvergadering

8

De nieuwe (?) NS wandelingen

9

Onderhoudspad langs spoor naar Kleve verhard

10

Wandelen in de Hoekse Waard

14

Wandelroutenetwerk Hof van Delfland

15

Wandelschoenen uitproberen in Limburg

18

De Umfassungsweg

19

Zeesluis niet meer te passeren

20

Wandeling door het Nationale Park Meinweg

22

Maand van de Trage Wegen

24

Activiteitenagenda

In de algemene ledenvergadering van onze vereniging TeVoet is een nieuw bestuur gekozen.

Het bestuur stel zich hieronder graag voor aan de leden.

José Noijons, voorzitter

Ik ben een man (ondanks mijn voor-naam!), 69 jaar en gepensioneerd. Ik was lange tijd lid van het IVN (Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid) waar ik mij bezighield met ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen, bezwaarprocedures enzovoort. Ik heb veel gewandeld in Nederland en daarbuiten. Daarnaast fiets ik ook veel, ook langeafstandsroutes in het buitenland.

Marja Schuurman, penningmeester

Ik ben een vrouw 57 jaar, woon in De Bilt en werk als financieel administrateur in Utrecht. In mijn vrije tijd ben ik het vooral buiten te vinden: aan het wandelen, fietsen, tuinieren, terrasje. In wandelen gaat de meeste tijd zitten, minstens 1 x per week trek ik er, gewa-pend met kaart en wandelbeschrijving, op uit om tussen de 15-20 km te lopen, liefst in gezelschap. Thuis lees ik veel en ik kook graag.

Ineke Thierauf, secretaris

Al bekend bij velen binnen TeVoet als contactpersoon regio Utrecht, die functie blijf ik ook vervullen. Voor de continuïteit binnen het landelijk bestuur van TeVoet heb ik de secretaris taak op me

genomen. Inmiddels 67 en al 2 jaar met pensioen als arbeidshygiënist, gespecialiseerd in binnenklimaatproblemen. Maar liever ben ik in het buitenklimaat aan het wandelen, fietsen, kamperen, tuinieren.

Bertie Schonk

En ik ben een vrouw wat je ook niet direct ziet aan mijn naam. Jaren gewerkt op de Universiteit als docent in de zorg en onderzoek en sinds kort met prepen-

sioen. Tijd om meer te wandelen en dat doe ik het liefste onverhard. De natuur beleving is dan echt anders dan met asfalt onder de voeten.

Omdat ik graag wil dat mijn kleinkinderen nog volop onverhard kunnen wandelen ga ik me inzetten voor TeVoet.

Beleidsvoornemens nieuwe bestuur van TeVoet

Op de laatste Algemene Ledenvergadering hebben de leden een nieuw bestuur gekozen. Het nieuwe bestuur heeft daarbij zijn beleidsvoornemens gepresenteerd. Die vind je hieronder.

- Het bestuur streeft ernaar om TeVoet een sterke vereniging te laten zijn die op de eerste plaats opkomt voor het handhaven en creëren van onverharde wandelpaden.
- Het bestuur zal zich naast de gebruikelijke bestuurstaken vooral richten op

belangenbehartiging. Daarvoor zal het bestuur bij alle regiovertegenwoordigers Van TeVoet op bezoek gaan om te horen wat er in iedere regio speelt.

- Het bestuur zal nagaan wat de positie van TeVoet is in het totale veld van wandelorganisaties en wandelactiviteiten. Daarvoor zal het bestuur in gesprek gaan met de besturen van collega-verenigingen, om zich voor te stellen en om inzicht te krijgen in hun visies op recreatief wandelen in Nederland in brede zin.

- Het bestuur zal contact onderhouden met de leden van TeVoet met landelijke taken en zo nodig deze leden bij bestuursvergaderingen uitnodigen.

- Het bestuur zal voor de ALV van 2016 komen met een plan van activiteiten die het bestuur in de naaste toekomst wil ondernemen.

Toegang tot het digitale archief van TeVoet?

Leden van TeVoet kunnen gratis toegang krijgen tot het digitale archief van TeVoet.

Hierin zijn wandelingen opgenomen en

zijn pdf's van het blad Lopend Vuur in te zien.

In deze pdf's zijn uiteraard ook weer wandelmogelijkheden te bekijken.

Om toegang te krijgen meld je je aan op de website van TeVoet.

Samenvatting van het verslag Algemene Ledenvergadering, gehouden op 9 mei 2015 in de Watermolen, Arnhem

Opening en notulen

De aftredende voorzitter, Harry Benschop, opent de vergadering en heet de 18 aanwezige leden van de Vereniging welkom.

- Frans Meijdam is bezig met een database over wandelen, die digitaal ter beschikking zal worden gesteld.
- De leden wordt opgeroepen om gebruik te maken van het zogenaamde 'barrièrepotje', waarin sinds 2013 jaarlijks maximaal € 5000.- beschikbaar is voor het (helpen) overbruggen van een sloot of het slechten van een ander soort barrière voor wandelaars. Zie hiervoor de aparte oproep in dit blad.
- De redacteur van Lopend Vuur, Rien van den Berg, meldt dat berichten over acties die nog niet klaar zijn en over nieuwe projecten, die nog van start moeten gaan welkom zijn in Lopend Vuur. Hij zou in het algemeen graag veel korte berichten over activiteiten van leden willen ontvangen voor Lopend Vuur.

Financiële zaken

De aftredende secretaris, Katharina Loderer, geeft een korte toelichting op de jaarrekening. Door het wegvallen van Hans Dannis zijn de financiën zo goed mogelijk door haar gedaan. De Vergadering stemt in met de begroting voor 2015.

Jaarverslag 2014

Het verslag wordt goedgekeurd. Het jaarverslag is vindbaar op de website. De verslagen van de regio's bij de regio's.

Verkiezing nieuw bestuur

Na het overlijden van Hans Dannis bleven alleen Katharina Loderer en Harry Benschop als bestuursleden over. Omdat zij zich beiden niet herkiesbaar stelden in 2015, is aan alle leden van TeVoet een brief gestuurd met uitleg over de situatie en een oproep voor nieuwe bestuursleden. Dat heeft geleid tot een kennismaking met 6 mogelijke bestuurskandidaten, waarvan er nu tot onze grote vreugde zich 4 verkiesbaar stelden. Zij stelden zich aan de vergadering voor (zie pagina hiervoor). Na deze voorstellingsronde worden de nieuwe bestuursleden bij acclamatie gekozen.

De voorzitter van het nieuwe bestuur presenteert vervolgens de beleidsvoor-nemens (zie pagina hiervoor). Het nieuwe bestuur merkt daarbij nog op dat de meesten van hen nog vrij onbekend met wat er speelt in de wandelwereld. Voor hen is belangrijk te inventariseren wat de rollen van de verschillende partijen zijn etc. en hun visies rond onverharde paden.

Rondvraag

In de Rondvraag komt een groot aantal punten aan bod. Een selectie volgt hieronder:

De nieuwe voorzitter, bedankt de aftredende bestuursleden voor hun inzet. De aftredende bestuursleden zijn blij dat ze met een gerust hart afscheid kunnen nemen.

Benadrukt wordt de toename van het ledenaantal door het succesvolle lustrum en de nieuwe opzet van de website. Belangrijk is om deze nieuwe leden ook vast te houden, zoals door een digitale nieuwsbrief, die er nog niet is.

Zuid-Holland organiseert in september veel wandelingen, ook ter promotie van TeVoet.

Gepleit wordt voor zichtbaarheid op de wandelbeurs.

De ledenadministratie verzamelt graag zoveel mogelijk e-mailadressen: opsturen naar ledenadministratie@tevoet.nl.

In een provincie wordt door een bureau vrijwilligers gevraagd voor de coördinatie van de inzet van vrijwilligers. In de discussie hierover is de consensus:

TeVoet kan wel vrijwilligers vinden voor een Route-Bureau, maar niet daartoe contractueel verplicht worden en zeker niet voor de structurele en langdurige coördinatie en verantwoordelijkheid voor dit soort vrijwilligerswerk.

Ondersteuning wordt gezocht én gevonden bij de beschrijving en het nalopen van het Groot Friesland pad.

In Baarle-Nassau wordt het laatste weekend van oktober de dag van de Trage Wegen georganiseerd in samenwerking met de organisatie Trage Wegen in België. Misschien is dit ook een goed idee voor TeVoet in samenwerking met de Fietsersbond.

Is juridische, publiekrechtelijke ondersteuning via TeVoet mogelijk bij problemen zoals een plotseling afgesloten passage van een sluis? Bij de leden van TeVoet zal worden nagegaan of er deskundigen zijn die bij juridische problemen ondersteuning willen leveren.

Tijdelijk pontje bij Heukelum

Ten westen van Heukelum ligt een waterplas in de Koonwaard nabij de rivier de Linge. Deze is door een dijk afgescheiden van de rivier. Het waterschap Rivierenland is bezig de Linge uit te diepen om deze beter bevaarbaar te maken. De opgebaggerde grond zal worden gestort in de Koonwaard.

Het transport vindt plaats met schepen. Om de plas vanuit de Linge bereikbaar te maken is er een opening gemaakt van de Linge naar de plas zodat de schepen door dit gat kunnen varen. Om de wandelroute door de Koonwaard in stand te houden is nu

in het gegraven dijkgat een tijdelijk trekpontje aangelegd. Het pontje is op vrijdag 19 juni met een kleine ceremonie in de vaart gebracht. Het pontje is alleen te gebruiken in het weekend (van vrijdag 18:30 uur tot zondag 20:00 uur) in de periode van juni tot oktober.

Dit trekpontje is te gebruiken op de beschreven wandelingen in Lopend Vuur (en de website) van de Arkelse koepelkerk naar Leerdam en van het rondje Leerdam.

Bron: Vereniging Vrienden van de Voetveren

Waden door het landschap aan de rand van de Zijpe

Zicht op Burgerbrug vanaf kade NH Kanaal

Je pakt zelf je boter, melk of yoghurt en zet je naam en rekening in het schrift. Een kwartier geleden liepen we nog langs een wei vol Alpen-koeien en na een klimmetje en een afdaling staan we nu in zo'n melk-huisje zoals je ze in Zwitserse dorpen tegen kunt komen. Loiegoeie zuivel uit Eenigenburg, een dorp met mooi oud kerkje, echter niet gelegen in de bergen, maar op een terp bij de Westfriese Omringdijk, de verheffing waar we net overheen zijn gekomen.

Die dijk is een hele oude, door de bewoners stukje bij beetje in de middeleeuwen opgebouwd rond het oude land van West-Friesland. Veel bewoners koesteren er de eigenheid en in het verleden liet men zich lastig knechten, reden waarom Floris V in de 13e eeuw aan de randen van het gebied dwangburchten liet bouwen. De resten van één daarvan vond men net buiten Eenigenburg. Een uitkijktoren van recente datum biedt er gelegenheid voor uitzicht. Een wijds uitzicht is het, op zijn best met wolkenluchten.

Het landschap

Langs wielen, oude dijkdoorbraken, slingert de Westfriese Zeedijk er doorheen. In het oosten het oude land, ondanks de ruilverkaveling zijn de lijnen er wat minder strak, de wegen minder recht dan aan de westkant. Daar ligt het eind 16^e eeuw drooggemaakte Zijper wad tot aan de duinen van Schoorl en Petten en de Hondsbosche Zeewering. Deze laatste is intussen een slaperdijk achter het afgelopen jaar nieuw gemaakte duinland. Stolpboerderijen

en poldermolens sieren het landschap. Zowel akkerbouw als veeteelt wordt hier bedreven en de reizende bollenkraam kan in het voorjaar menig perceel in vuur en vlam zetten. Windturbines en in de verte de kerncentrale van Petten tonen echter dat de tijd hier niet stil staat.

Wandeling

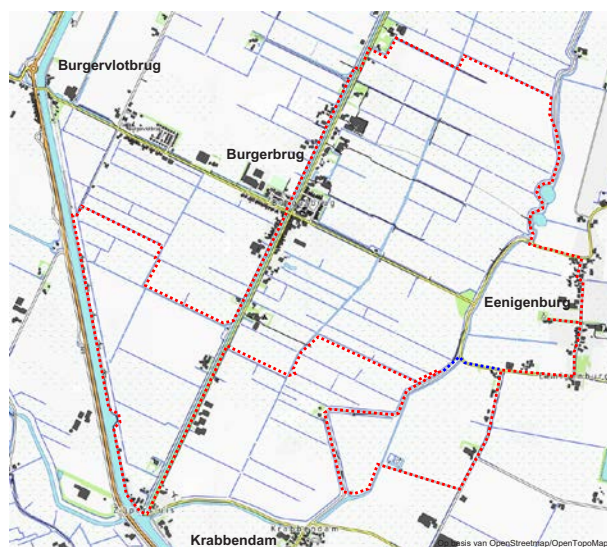
Tijdens de hier beschreven wandeling van zo'n 13 kilometer (waarvan ongeveer de helft vrij exclusief) vanuit Burgerbrug, doorwaden we landschap met aardig wat monumenten via onder andere 3 boerenlandpaden van gezamenlijk zo'n 4 km lengte. Deze landtrajecten zijn nieuw en moeten nog 'ingelopen' worden. Ze werden in opdracht van de gemeente Schagen geschapen als onderdeel van het gemarkeerde wandelroutenetwerk voor de Zijpe. Dat werd dit voorjaar geopend en maakt deel uit van het zich provinciebreed uitrollende wandelnetwerk (wandelnetwerknoordholland.nl, ook als app). Er gelden geen broedseizoenbepalingen, maar honden zijn op de boerenlandtrajecten niet toegestaan. We kijken even af van de nu gemarkeerde trajecten voor het bezoek aan Eenigenburg. In 2016 echter zullen ook van daaruit aansluitende routes gemarkeerd worden.

Beschrijving route vanuit Burgerbrug

1. Burgerbrug ligt aan de Grote Sloot, de brede middenvaart van de in de 16e eeuw moeizaam drooggemaakte Zijperpolder. Het werd gesticht in 1597 bij de brug van de (Burger)

weg naar Eenigenburg. Meerdere monumentale gebouwen (2 kerken, stolpboerderijen, poldermolens en een gemaal) sieren de omgeving. Er is een café/snackbar. De originele informatiehoek verdient misschien ook monumentale status.

2. Start vanaf de brug in noordelijke richting over de westoever van de *Grote Sloot*. Volg de groene markeerpijlen. Bij huisnummer 91 *zorgkwekerij Croon en Berg*, rustpunt/picknicktafel.
3. Even voorbij poldermolen *Zuider G* (1598) oversteken via het '*bruggetje van Kramer*' naar de oostkant van de vaart.
4. Even verder naar het noorden rechts het land in. *Google* is de blaffende zwarte maar vriendelijke hond van de boer, die we hier tegen kunnen komen. Door akkerland naar de *Westfriese Zeedijk* en schuin omhoog via een oude kluft.
5. Rechtsaf over de dijk langs de *Burgerwielen*. Verlaat de met groene pijlen gemarkeerde route en ga links de dijk af (*Selschardijk*).
6. Eerste weg rechts het terpdorp Eenigenburg in (*Surmerhuizerweg*). Ook hier verschillende monumentale

OM TE LOPEN

Vanaf NS-station Schagen naar Burgerbrug of Eenigenburg, OV-fiets, ongeveer 10 km. Vanaf NS-station Schagen naar Burgerbrug of Eenigenburg, bus 411 (1x/uur, niet op zon en feestdagen).

Kamperen: Er liggen 2 gelegenheden voor kamperen bij de boer direct aan de route: de Horizon in Burgerbrug, Grote Sloot 14, familie Boontjes de Buitenplaats in Eenigenburg, Surmerhuizerweg 10, Bram en Ilse Borst, www.loeigoeiezuivel.nl

zaken. De terp zelf is monument en bevat vroegmiddeleeuwse resten van een burcht, klooster of kapel. Als je rechts van café de Burcht een kijkje neemt (doodlopende weg), zijn daar landarbeidershuisjes en een schoolgebouw/onderwijzerswoning bezienswaardig.

7. Even verderop tegenover nummer 10 (loeigoeie zuivel/boerencamping), gaat rechts een mooi laantje naar het kerkje op zijn eigen terp (picknicktafel). De heilige Adelbertus, kerstenaar der Friezen in de 8e eeuw, zou hier zijn begraven. Bij lichte van zijn resten ter verplaatsing naar de abdij van Egmond zou heilzaam water zijn opgeweld, de échte Adelbertusbron! Dus loop het doodlopend laantje ter pelgrimage.
8. Loop het dorp uit. Op T-sprong rechts (*Kerkweg*). Na 100 meter links Museum Eenigenburg (geopend van mei t/m september op zondagmiddag).
9. 200 m verder linksaf (*Burchtweg*).

NB Wie de route 2 km wil inkorten gaat hier niet links maar rechtdoor de Westfriese dijk op en linksaf tot bij een overstapje en routekeuzepaal (29).

Burgerbrug

Ga dan verder in de routebeschrijving bij punt 15.

10. Na 700 m (negeer weg van links) rechtsaf, toegangsweggetje naar *'t Huis te Nuwendore*.
11. Loop het weggetje uit. Steek dam over en ga linksaf voor onverhard traject tussen sloot en daaraan evenwijdig lopend dijkje richting een schuilhutje van historisch ontwerp (soms beweiding met rundvee). Het vage dijkje is opgeworpen om een indicatie te geven van waar de middeleeuwse kustlijn ooit lag. We lopen hier over land met de naam *Nieuwe Deuren*. Ongeveer hier zijn resten gevonden van een middeleeuwse sluis die toegang gaf tot de Zijpe.
12. Steek bij het schuilhutje een gemaaltje over (afrastering overstappen) en beklim de Westfriese Zeedijk. Overstap afrastering naast afgesloten poortje.
13. Rechtsaf over de weg op de dijk. Deze kent hier een vreemde

winkelhaakachtig traject waarvan de zuidelijke poot waarschijnlijk een pier of strekdam is geweest bij de sluis die ooit was. Met de andere poot is naderhand het 'havengat' afgesloten en bij het vasteland van West-Friesland getrokken.

15. Na 1200 m over de dijk, links een overstapje en routekeuzepaal (29). Ga hier links schuin terug de dijk af naar een bruggetje vanwaar we een gemarkeerd traject volgen door het land, mogelijk tussen de koeien.
16. We komen uit bij de Grote Sloot (keuzepaal 97). Verlaat hier de groene en blauwe routes en sla linksaf. De 2^e hoeve aan de overkant van het water, *'t Huis Vroegop* dateert uit 1670 en geldt als de oudste van de Zijpe.
17. We stuiten op de *Oude Schoolse Zeedijk*. Deze is begin 19^e eeuw doorgraven voor het *Noord-Hollands Kanaal*, maar voorheen verbond deze dijk de *Westfriese Zeedijk* met de duinen en zanddijken bij Petten. Hier (keuzepaal 96) rechtsaf over sluisbrug (picknicktafel). Volg vanaf hier de blauw gemarkeerde route langs het Noord-Hollands kanaal en verder tot in Burgerbrug. Aan de overkant eerst zicht op *de Groetermolen* en verderop *poldermolen L-Q*. Onze kant van het kanaal was in Noord-Holland een van de eerste locaties met een reeks windturbines.
18. Na 1700 m langs het kanaal, rechtsaf en even verderop weer rechtsaf voor een traject door land beweid met koeien. We lopen af op *poldermolen F* aan de Grote Sloot. Hier linksaf naar het beginpunt.

Eenigenburg

Vijf nieuwe (?) NS wandelingen in 2015

Voor het eerst onverhard

1 april is een datum waarnaar door veel wandelaars reikhalzend wordt uitgekeken: de nieuwe NS-wandelingen worden bekend gemaakt. Al 25 jaar ontwikkelt Stichting Wandelnet samen met NS deze populaire routes. (Zoals hierna zal blijken bestond 'Wandelen met NS' toen al een aantal jaren!) Betrof het in voorgaande jaren steeds om vier routes, in dit jubileumjaar bestaat het aanbod zelfs uit vijf wandeltochten. Maar zijn die zo nieuw als het lijkt?

Nieuw, vervangen en vervallen

Eerst maar even een opsomming van de wandelingen:

Beerschoten Bilthoven. Van Bunnik naar Bilthoven, max. 17 km (vrijwel alle wandelingen zijn in te korten). Maakt gebruik van het Utrechtpad en van 2 routes van Utrecht Te Voet. Maar ook de markerings van het Kromme Rijnpad en het Waterliniep pad zijn af en toe te zien.

Mastbos Breda. Rondwandeling, max. 14 km. Maakt o.a. gebruik van het Grenslandpad en van het Wandelnetwerk Brabant.

Paterswoldsemeer. Van Haren naar Groningen, max. 18,5 km. Maakt gebruik van o.a. het Pieterpad.

Woldberg Steenwijk, rondwandeling, 9,5-14-17 km. Maakt gebruik van het Friese Woudenpad en wandelnetwerk

WaterReijk (zie voor dit laatste Lopend Vuur 1/2015, p. 18-19).

Hemelse Berg Arnhem. Van Oosterbeek naar Arnhem, 15 km. Maakt gebruik van het Rijndeltapad en het Maarten van Rossumpad.

Opvallend dit jaar is dat het voor een deel gaat om actualisering of vervanging van bestaande of oude routes. Zo komt het eerste deel van de wandeling Beerschoten-Bilthoven ongeveer overeen met het laatste deel van de oude route Amelisseweerd (mijn exemplaar dateert uit 1998), maar dan in omgekeerde richting, of zelfs met de nog oudere route Kromme Rijn. En de wandeling Hemelse Berg vertoont enige gelijkenis met de dit jaar vervallen route Westerbouwing uit 2002, ook hier weer in omgekeerde richting. Behalve Westerbouwing zijn overigens ook de routes Hondsrug, Oostvaardersplassen, Boonervliet en Markelose Berg vervallen.

Verhard of onverhard?

De afgelopen jaren bevatte het nieuwe aanbod steeds ook een stadswandeling (Den Haag, Rotterdam, Amsterdam, Leeuwarden). Dit jaar geen uitgesproken stadswandeling, wel voert soms een deel van de route door een stadse omgeving. Zo bestaat de route Paterswoldsemeer uit een natuurwandeling van 12 km en een stadswandeling door Groningen van 6,5 km. Wij vroegen ons af wat dit betekent voor de verdeling verhard/onverhard.

Interessant in dit opzicht is de wandeling Mastbos Breda. Ook dit is een vervanging: in mijn bezit is een routebeschrijving van de 'oude' Mastbosroute uit 1984(!) zodat vergelijking mogelijk

OM TE LOPEN

De actuele NS-wandelroutes zijn te downloaden via www.eropuit.nl of www.wandelnet.nl. Voor oude NS-wandelingen zie de Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl

is. Toen bracht de bus de wandelaar tot aan de rand van het Mastbos; daar begon een wandeling van 11 km, geheel door het bos, waarna men de bus terug naar het station kon nemen. Wat een verschil met de nieuwe route. Vanaf het station loop je eerst ca. 5 km door de stad, langs het centrum, geleidelijk overgaand in buitenwijken. Bij de rand van het Mastbos: voor 't eerst onverhard. Na zo'n 3 km zijn we het bos al weer uit en volgt een afwisseling van verharde en niet- of halfverharde paden tot aan de rand van het voormalige dorp Ginneken waar de laatste 4 à 5 km via de schier eindeloze Raadhuisstraat-Ginnekenstraat-Ginnekenweg terugleiden naar het centrum van Breda waar nog een korte stadswandeling volgt.

Conclusie: de verhouding verhard/onverhard is er in dit geval niet op vooruit gegaan. Overigens lijkt de verhouding bij de andere routes wel gunstiger uit te vallen.

Onderhoudspad langs spoor naar Kleve verhard

Langs de oude spoorbaan naar Kleve ligt sinds een half jaar een betonnen fietspad. En de wandelaar? Die mag kilometers snel rechtuit lopen.

Het buitengebied van Groesbeek is een waar eldorado voor de wandelaar. Veel onverharde paden. Die hebben allemaal een naam. Staat op een houten paaltje gegraveerd. Er komen nog steeds paden bij, verschillende organisaties zetten zich daar voor in: boerenlandpaden, paden door natuurgebieden, paden langs de beekjes die zich door het gebied slingeren. Als je zo aan de wandel bent, kom je ook wel bij het spoor uit: bij de al lang geleden stilgelegde spoorverbinding van Nijmegen naar Kleve.

Van treinen had je er geen last. Wandelaars mochten over het smalle onderhoudspad, ook fietsers maakten er gebruik van. Een pad met kuilen, en je moest ook niet bang zijn voor een paar spookkiezels. Langs het spoor liggen enkele recent ingerichte natuurgebiedjes, op deze manier voortreffelijk bereikbaar.

Tot een half jaar geleden. Toen is vanaf de Mookerhei door het dorp Groesbeek naar Kranenburg, met Europees geld, een betonnen fietspad langs het spoor aangelegd. De wandelaar mag er natuurlijk overheen lopen, maar aantrekkelijk is anders. Voor het stuk ten westen van Groesbeek is het niet zo'n probleem. Door het bos lopen veel aantrekkelijke paden die zorgen voor een alternatieve verbinding richting Molenhoek en de Mookerhei. Richting de Duitse grens ligt dat anders. Er lopen wel enkele aantrekkelijk paden in oostelijke richting, maar veel verder van het spoor, en steeds kleinere doorgaande stukjes. De natuurgebiedjes langs het spoor kun je zo niet meer bereiken. Een aantrekkelijke, oost-west gerichte wandelverbinding is helaas verdwenen.

Voorrang

Wie De Geldlander er op naslaat, ziet dat er veel discussie over het nieuwe fietspad is gevoerd. Over de kosten, over de natuur die – in de spoorkuil bij Molenhoek – onder druk komt te staan. Over de wandelaar geen woord. In Nederland heeft het gebruik van oude spoorbanen als fietspad – gelukkig – nog niet zo'n grote vlucht genomen als bijvoorbeeld in België, Duitsland en Frankrijk; in Wallonië omvat het Réseau

Autonome Voies Lentes (RAVEL) meer dan duizend kilometer. De Vogelvrije Fietser noemde in het septembernummer 2014 de Baronnenlijn tussen Apeldoorn en Hattem, het Bels Lijntje van Tilburg naar Turnhout, trajecten rond Winterswijk en delen van het Halve Zolenlijntje in de Langstraat. Als TeVoet in de komende tijd er toch maar attent op blijft dat bijvoorbeeld het Duits Lijntje van Boxtel over Veghel, Uden en Mill naar Gennep niet ineens wordt geasfalteerd.

Voor het Bels Lijntje wordt nu gekeken of er min of meer parallel aan de oude spoorbaan een doorgaande wandelverbinding (waar ook aan het spoorverleden kan worden 'geroken') kan worden gerealiseerd van Baarle-Nassau naar Turnhout. Want iedereen is het er over

eens dat wandelaars en fietsers op zo'n druk gebruikt fietspad niet samengaan. Voor het Halve Zolenlijntje mogen we blij zijn dat het traject over de Moerputtenbrug bij Den Bosch is voorbehouden aan de wandelaars.

Wat mij overigens steeds meer verbaast, is dat de fietsers op de 'oude spoorbanen' geen voorrang hebben. Zelfs voor een auto op een kruisende zandweg moet worden gestopt. Op het fietspad langs de spoorbaan in Groesbeek is het wachten op ongelukken: op enkele kruisende wegen wordt behoorlijk hard gereden, en op het fietspad zelf kan je ook hard! Wel staan er nog Andreaskruisen. Geen nostalgische herinnering, ze waarschuwen de automobilist voor de fietslorries op het spoor. Zou het niet veel logischer zijn de fietser (en de wandelaar) op deze oude spoorverbindingen voorrang te geven? De looper echt uitleggen voor de fietser? En natuurlijk ook zorgen dat de wandelaar aan zijn trekken blijft komen.

Fietspad vervangt wandelpad...

Wandelen in de Hoekse Waard, de Groot Koninkrijk route

Rechts de Dordtse Kil, links de polder Groot Koninkrijk

Het is al weer jaren geleden dat ik de Groot Koninkrijk route voor het laatst liep, toen nog met de nodige barrières in verband met de aanleg van de Hoge Snelheids Lijn. Nu deze lijn gereed is, is het tijd voor een hernieuwde wandeling, uiteraard met wat eigen variaties om asfalt te vermijden.

De route

We liepen van 's Gravendeel eerst naar het noorden naar Puttershoek en daarna via een boog weer terug naar 's Gravendeel. De hier beschreven route is grotendeels onverhard. Alleen boven Mookhoek en door Mookhoek zal je asfalt of andere harde verharding voor lief moeten nemen. De route is op internet te vinden, met een summier routebeschrijving. Daar waar nodig, is de route hier verder verduidelijkt, naast de betere variaties op de route, die hier worden genoemd.

De route is gevarieerd, eerst over een mooie grasdijk, dan door een bos naar Puttershoek. Vanaf Puttershoek loop je grote delen langs akkerranden en waterlopen. Na Mookhoek loop je weer

langs de rand van een bos, waarna je via de dijk langs de Dordtse Kil weer in 's Gravendeel aankomt.

Langs de waterlopen stond in augustus het riet hoog, wat een beschutte indruk gaf in een verder kaal landschap. De polder Groot Koninkrijk is in de lente bekend als vogelparadijs, met grutto's en tureluurs. In de winter komen de ganzen en de smienten.

Routebeschrijving

Vanaf de bushalte Rotonde neem je de Havenstraat (de gedempte haven) en

ga je links omhoog de Gorsdijk op. Bij de haven linksaf de grasdijk op, even een hek over en daar waar je op het fietspad moet gaan lopen, zie je al snel aan je rechterhand beneden de ingang van het pad langs de polder Groot Koninkrijk.

Als je de polder langs de noordkant hebt belopen, ga je door een hek en gaat de Groot Koninkrijk route linksaf. We gingen rechtdoor, weer door een hek, het Zuiddiepbos (SBB) in. Hier steeds rechtdoor, je passeert aan je linkerhand ventilatietorens van de HSL (als

Door wat bosjes

OM TE LOPEN

De Groot Koninkrijk route is te vinden op internet (op de naam googelen). Hier vind je dan een kaart met summier beschrijving. De route die we liepen, is ongeveer 18 kilometer lang. Er zijn enkele hekken waarover geklommen moet worden (of het hek openen en weer dichtmaken). Naast de molen in Puttershoek is er in de zomerweekenden april t/m september een theetuin geopend (ook zonodig beschut te zitten). Onderweg is er verder geen horeca. De molen is vaak op zaterdag te bezichtigen. 's Gravendeel is goed te bereiken per bus uit Dordrecht, vaak tweemaal per uur.

er een trein doorkomt, niet schrikken!). Het graspad wordt een tweesporenweg, buigt naar links en komt bij een fietspad uit. Hier rechtsaf (je bent weer op de Groot Koninkrijk route) en op de molen aan.

Aan het eind van het fietspad even linksaf en kort daarna rechtsaf met een trap naar beneden. Je loopt nu langs een water aan je rechterhand en akkers aan je linkerhand. Je gaat rechtsaf een brug over en daarna ga je linksaf door een hek (niet rechtsaf weer een brug over!).

Je verlaat hierbij de Groot Koninkrijk route en gaat de Vliet en Diep route volgen. (NB: door dit te doen, vermijd je een verharde weg, de Kromme Elleboog). Je loopt door weilanden, steeds recht door tot je door een hek iets verder tegen de N217 loopt.

De Vliet en Diep route geeft hier aan rechtsaf, om het oversteken van de N217 verderop bij een rotonde te doen en komt dan aan de overkant weer dezelfde plek langs.

Als het niet druk is, steek hier gewoon over en ga dus meteen linksaf, dat scheelt een naar stuk lopen. Twee bruggen over op de N217 en dan rechtsaf langs de akkerrand gaan lopen met het

De schapen zijn gewend aan wandelaars zo te zien

water aan je rechterhand. De route gaat rechtsaf een bruggetje over, door wat bosjes en blijf daarna rechtdoor lopen langs de akkerrand, met weer het water aan je rechterhand (niet bewegwijzerd).

Je komt nu bij een asfaltweg, hier linksaf en dan kan je weer even later rechtsaf langs de akkerrand gaan lopen. Dit is niet gemarkeerd, maar wel zo op de kaart aangegeven.

De akkerrand gaat naar links en je komt op een asfaltweg uit. Hier rechtsaf de asfaltweg volgen tot een onduidelijke/rommelige viersprong.

Hier linksaf, de Lange Dam in, je bent nu weer exclusief op de Groot Koninkrijk route, de Vliet en Diep route gaat hier rechtsaf.

Na watergang rechtsaf weer langs de akkerrand gaan lopen. Je komt nu in Mookhoek uit, hier linksaf de grote weg volgen, delen van de route kan je be-

neden lopen op een parallelweg, naast de dijk.

Je gaat de HSL over en dan de eerste weg rechtsaf, de Platte Schenkel. Vóór de camping (niet gemarkeerd) ga je linksaf, weer een akkerrand met aan je rechterhand een sloot.

Steeds de akkerrand volgen, de akkerrand buigt tweemaal naar links en komt bij een stuw.

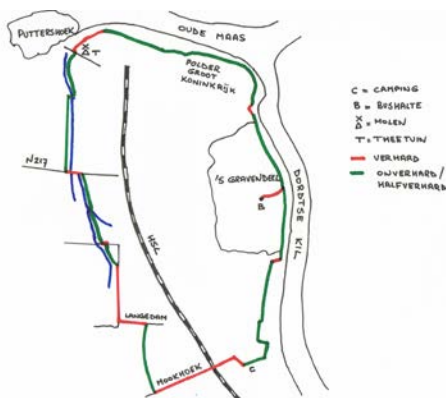
Hier rechtsaf en daarna bruggetje over rechtdoor.

Bij volgend bruggetje rechtsaf en meteen weer links. Je loopt nu aan de rand van het Treksamse bos.

Aan het eind rechtsaf asfaltweg op en naar de dijk lopen.

Hier linksaf op de grasdijk.

Deze blijven volgen tot je bij de Havenstraat uitkomt. Hier linksaf weer richting de bushalte of het centrum van 's Gravendeel.

Rechtdoor, de Groot Koninkrijkroute gaat linksaf

LOPEND VUUR

ROUTE

Door “de Stille Kern” bij Zeewolde

De Stille Vallei

Een rondwandeling door het grootste aaneengesloten loofbos van Nederland

Het Horsterwold is met zo'n 4.000 hectare het grootste aaneengesloten loofbos van Nederland, aangeplant tussen 1972 en 1992. Een echt oerbos vind je in de Stille Kern van het Horsterwold. Dit natuurlijk beheerd bosgebied is in de periode 2011-2013 uitgegroeid tot een enorm natuurgebied van 1200 hectare met open velden en vogelrijke

waterpartijen, thans ook wel de Stille Vallei genoemd.

Voor de avontuurlijke struiner is het gebied vrij toegankelijk. Je mag er net als de konikpaarden en reeën dwars door de wildernis struinen, maar de uitbundige groei van brandnetels en andere planten weerhoudt de bezoeker van het gebruik hiervan. Ook voor onderstaande wandeling is dit van invloed geweest op de definitieve versie. Toch zult ook u rekening moeten houden met hoog gras. Ten tijde van het beschrijven

van de route was een aantal paden net gemaaid en goed begaanbaar, maar dat is geen garantie voor de rest van het jaar. Helaas is het gebied doorsneden door watergangen en wegen met weinig overgangen.

Deze compartimentering bevordert het recreatief wandelgebruik niet en legde de routemaker ook beperkingen op. Edoch, u kunt op pad, 16 km waarvan zeker 90% onverhard of halfverhard.

Op stap

1 Vanaf bushalte Nulderpad aan de Spiekweg loopt u richting Nulderpad. Sla het Nulderpad in en na 20 m, voor de kruising met een sloot, gaat u rechtsaf langs het oranje SBB-bordje. (Ten tijde van de beschrijving een bijna onbegaanbaar pad door de begroeiing. Een alternatief is vanaf de splitsing bij het Nulderpad over het fietspad van de Spiekweg richting Nijkerk lopen. Bij de eerste doorgang in de bosstrook linksaf en rechtdoor. Zie verder bij 2.) Op het eind linksaf. De sloot hebt u aan de linkerhand.

2 Op een plek waar de bosrand wat terugtreedt, komen twee boswegen van rechts. Neem de eerste weg scherp rechtsaf en loop met de bocht mee naar links. Op een kruising met graspad en sloot rechtdoor. Zijwegen

Zicht vanaf Horsterberg

OM TE LOPEN

Lengte: 16 km .

Bereikbaarheid: OV - lijn 142 Nijkerk – Zeewolde – Harderwijk vv, halte Nulderpad.
Eigen vervoer- In het gebied zijn parkeerplaatsen (P1 t/m P5 in de beschrijving) waar de wandeling kan worden begonnen. Voor de start vanaf P1 met de auto vanaf de Spiekweg Nulderpad in en bij de wegwijzer linksaf naar de parkeerplaats. Daar vandaan teruglopen naar de Spiekweg (750 m).

negeren en doorlopen tot er van links een halfverharde weg komt. Bij deze weg gaat u rechtdoor. De halfverharde weg bijna 1,5 km volgen. Bij de eerste kruising met sloot rechtdoor, ook bij de volgende en ook bij de derde kruising met een sloot rechtdoor. Daarna gaat u met de bocht mee naar links en op de volgende kruising, met brede graspaden, rechtsaf. Het graspad komt aan de rand van het bos uit op een betonfietspad. Hier naar rechts en bij richtingwijzer 70297 rechtsaf richting Stille Kern.

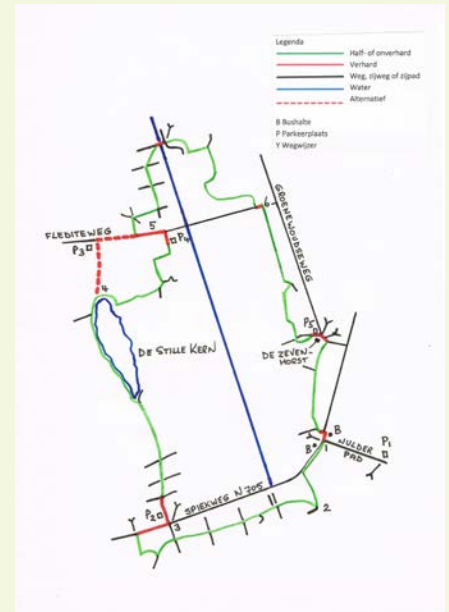
- 3 Bij de volgende wegwijzer linksaf de verkeersweg (Spiekweg) oversteken naar de Bingelweg. Langs de parkeerplaats (P2) en door het klaphek "De Stille Kern" betreden. U volgt de klinkerweg en kruist een betonpad. De weg wordt onverhard. Op de kruising met een brede zandweg gaat u rechtdoor met aan uw rechterhand een plasje. Na 750 m komt u uit bij een grote waterplas, het slenkengebied. Houd nu links aan en volg met de bocht naar rechts het halfverharde pad met steeds het water rechts van u ruim 1,5 km. Op een duidelijke driesprong gaat u rechtdoor langs het water. U loopt met de bocht mee naar rechts tussen twee waterplassen in de richting van een heuvel. Bij de heuvel (uitkijkpost Horsterberg) de trap op. (Het vervolg van de route loopt door het gebied waar een grote kudde

Koniks vaak vertoeft. Een alternatief is het betonfietspad volgen en op het eind bij de asfaltweg (P3) oversteken en rechtsaf gaan. Na 500 m linksaf een grindpad in richting een hekwerk met doorgang. Vervolg bij punt 5.)

- 4 Vanaf de heuvel de trap af en linksaf, u vervolgt het halfverharde pad dat met een bocht terugbuigt, het water nog steeds rechts van u. Het pad buigt naar links van het water af. Op de driesprong met een halfverhard pad naar links en met een bocht mee naar rechts. Vervolgens door het klaphek. Langs een afsluitpaal en over de klinkerweg (P4) komt u uit op een asfaltweg (Flediteweg). Linksaf en na 350 m rechtsaf een grindpad in richting een hekwerk met doorgang.

- 5 Langs een afsluitpaal en over het rooster. Op vijsprong haaks rechtsaf. (Ten tijde van de beschrijving een opengewerkt zandpad, dat echter alweer veranderd kan zijn in een graspad). Op de kruising linksaf en op de volgende kruising rechtdoor. Daarna komt u op een viersprong. Hier schuin rechtdoor een (flink begroeid) graspad in. Het pad komt uit bij een betonpad waar u rechtsaf gaat. Over het bruggetje en betonpad, langs de wegwijzer rechtdoor weer een graspad (men- en mountainbikepad) in. Volg het menpad naar links. (Hier zou een pad rechtdoor moeten zijn maar de begroeiing maakt dit onzichtbaar.) U komt uit in de bocht van een bosweg met recht voor u een paaltje van de men- en mountainbikeroute. Sla de bosweg naar rechts in. U maakt een bocht naar rechts en naar links. Negeer zijwegen, en volg de weg nog 900m tot het eind. U komt uit op een asfaltweg. Linksaf.

- 6 Na het rooster meteen rechtsaf, een graspad langs de afrastering. Op splitsing links aanhouden, de men- en mountainbikeroute volgen. Volgende

kruising met graspaden rechtdoor. Eerste graspad rechtsaf, het menpad volgen. Met de bocht mee naar links en met de afrastering rechts doorlopen tot een betonpad. Dit pad oversteken en rechtdoor langs een wit paaltje een speelbos ingaan. Voor een tafel naar links lopen richting boom met een zitbank rondom. Het paadje tussen "proeven" en "voelen" in. Het kronkelt door het bos. Op het eind met rechts een houten speelhuisje en picknicktafel linksaf. U komt uit op een open stuk met speeltoestellen. Zo veel mogelijk rechtdoor en aan de overkant weer een smal paadje in. Na 40 meter op het betonpad rechtsaf .

Bij de asfaltweg (P4) naar rechts en direct voorbij de ingang naar "De Zevenhorst" naar rechts langs oranje SBB-bordje het bos in. Volg het pad naar links. Van rechts voegt zich een afrastering erbij. Langs de afrastering tot het eind van het pad. Op de halfverharde weg linksaf. De asfaltweg oversteken naar het fietspad en dan naar bushalte of Nulderpad , P1.

Koninks

Wandelroutenetwerk Hof van Delfland: ruim 900 km wandelplezier

900 km wandelroutes langs de mooiste plekjes in de steden, over het strand en langs rivieren en vlieten: dat is het wandelroutenetwerk Hof van Delfland. In de zomer van 2015 wordt de laatste hand gelegd aan dit netwerk tussen Rotterdam, Den Haag, Hoek van Holland en Zoetermeer. Het netwerk loopt straks door 14 gemeenten en verbindt stad en land. Het brengt de wandelaar langs karakteristieke stadjes en dorpskernen. Je kan straks op ontdekkingsstocht door parken en het open groene landschap van Midden-Delfland.

Knooppuntensysteem

Het wandelroutenetwerk werkt volgens een 'knooppuntensysteem'. Al lopend, of via een digitale routeplanner of een app, kan iedereen makkelijk zijn eigen ideale route langs de knooppunten samenstellen. 440 nieuwe routepalen en 110 nieuwe informatiepanelen wijzen de wandelaar vanaf medio september 2015 de weg langs de mooiste plekjes in de regio.

Aansluiting op andere netwerken
Je kunt in Zuid-Holland eindeloos ver

wandelen doordat de wandelroutenetwerken op elkaar aansluiten. Vanuit Hof van Delfland kun je verder wandelen via andere bestaande routenetwerken (Krimpenwaard, IJsselmonde, Bollenstreek en Duin, Horst en Weide). Er komen verbindingen met routenetwerken die ook in ontwikkeling zijn (Gouwe-Wiericke, IJsselmonde (West), Dordrecht-Kinderdijk-Biesbosch).

Wandelkrant

Vanaf begin september 2015 is op diverse openbare plaatsen de gratis wandelkrant beschikbaar. Deze geeft meer informatie over highlights langs het wandelroutenetwerk Hof van Delfland. Ook worden diverse themaroutes uitgelicht.

Feestelijk wandelweekend 26 en 27 september 2015

De opening van het netwerk Hof van Delfland vieren we met een wandelweekend in september. Diverse ondernemers en organisaties binnen het wandelroutenetwerk hebben al plannen voor activiteiten. Je kunt denken aan prachtige begeleide wandeltochten door het gebied, een pop-up camping voor wandelaars, een verteltheatertje in een hooiberg langs de route. Zie ook de activiteitenagenda elders in dit nummer.

Verhalenkaravaan

Tijdens het wandelweekend gaat de Verhalenkaravaan van start. Via deze verhalenwedstrijd verzamelen we jouw spannende of ontroerende verhalen over bijzondere gebeurtenissen of plekjes binnen het wandelroutenetwerk Hof van Delfland.

Vrijwilligers TeVoet

Het afgelopen voorjaar hebben twintig vrijwilligers van wandelvereniging TeVoet en de Midden-Delfland Vereniging de 900 kilometer lange route geïnspecteerd. Dit leverde allerlei suggesties voor mooiere en betere routes op.

Meer informatie

Het Wandelroutenetwerk Hof van Delfland is een initiatief van Recreatieschap Midden-Delfland in samenwerking met alle deelnemende gemeenten. De provincie Zuid-Holland financiert het project. Meer informatie is te vinden op heerlijkbuiten.nl/routes

Vliegende wandelpaden in Delfland tot en met 30 september

Agrarische Natuurvereniging Vockestaert heeft in samenwerking met St. Groenfonds Midden-Delfland, de Midden-Delflandvereniging, Fonds Schiedam /Vlaardingen e.o, Fonds 1818, RABO Streekrekening en niet

te vergeten onze agrarische leden, twee nieuwe Vliegende Wandelpaden kunnen openstellen deze zomer. Hieronder tref je de link naar de aankondiging.

<http://www.vockestaert.nl/nieuwe-vliegende-wandelpaden-vanaf-1-juli-2015>

Test je wandelschoenen!

LOWA's eerste Testcenter in de Benelux

Lopend Vuur besteedt nooit aandacht aan wandeluitrusting en fabrikanten ervan. Dit keer een uitzondering, omdat er nu een testcentrum is voor wandelschoenen van het merk LOWA, waarbij het testcentrum zelf niet de schoenen verkoopt. Gezien het feit dat in andere media vele slechts kort belopen wandelschoenen worden aangeboden, omdat ze na het echte lopen toch niet lekker zitten, is er zeker vraag naar zo'n mogelijkheid.

Hoe kun je wandelschoenen het beste testen? Juist, door erop te wandelen. Begin 2015 opende LOWA daarom zijn eerste Testcenter in Zuid-Limburg: één van de mooiste wandelgebieden in de Benelux. Hier kun je vrijblijvend verschillende topmodellen van LOWA uitproberen tijdens een uitdagende wandeling in de magische natuur. Ben je een fanatiek wandelaar, of volg je af en toe eens een route? Twijfel je over welke wandelschoenen geschikt voor je zijn, of wil je gewoon eens wat nieuws proberen? Kom dan naar ons LOWA Testcenter bij ROCCA Sports & Adventure in Gulpen. Hier krijg je professioneel advies over de schoenen die het best bij je passen en mag je ze ook nog eens uitproberen. Want dé manier om te testen of je de juiste wandelschoenen hebt gekozen is door erop te wandelen. En waar kan dat beter dan in het mooiste en meest uitdagende wandelgebied van Nederland: Zuid-Limburg?

Voor iedereen

De afgelopen jaren zijn er verschillende wandelschoenentestcentra geopend in de Alpenlanden en in de VS. De Benelux kan natuurlijk niet achterblijven. Daarom opende LOWA in samenwerking met ROCCA, de VVV en lokale horecagelegenheden in januari zijn eerste Testcenter in Zuid-Limburg. Het idee is simpel: iedereen die wil kan hier wandelschoenen huren en testen. Dus

Nu in Limburg wandelschoenen testen voor de aankoop

ook toeristen die geen geschikte schoenen bij zich hebben en toch graag een wandeling willen maken. Zuid-Limburg heeft een breed scala aan prachtige routes die kriskras door de ongerepte natuur voeren. Of je nu voor een flinke workout gaat, voor de rust, of voor de gezelligheid, je kunt het hier zelf ervaren. Daarom is dit ook zo'n geschikte omgeving voor een testcenter.

Welkom

Het advies in het LOWA Testcenter is gratis en je kunt direct op pad met je testschoenen. Zou je een keer met trekkingstokken willen wandelen? Geen probleem: die kun je ook uitproberen. Mocht je zo enthousiast zijn en de schoenen of stokken willen kopen, dan wordt je doorverwezen naar een dealer bij jou in de buurt. De Testcentermede-

werkers helpen je graag aan het adres. Onderhoudsmiddelen, X-Socks en Sidas zooltjes worden wel verkocht. Nieuwsgierig geworden? Je bent van harte welkom in het LOWA Testcenter in Gulpen. Graag tot ziens!

Nieuw landschapsfonds voor onderhoud boerenlandpaden

Onlangs is de Stichting Landschapsfonds Holland Rijnland opgericht. Het Landschapsfonds zorgt in de komende jaren voor het onderhouden van circa 75 kilometer aan boerenlandpaden. Het totale wandelroutenetwerk in de regio is ongeveer 375 kilometer. Voor het beheer van de boerenlandpaden werkt het Landschapsfonds samen met het Groene Klaver Collec-

tief, een samenwerking van agrarische natuurverenigingen. Daarnaast gaat het bijvoorbeeld om het beheer van bloemrijke akkerranden of knotwilgen. Het startkapitaal van 200.000 euro is afkomstig van Provincie Zuid-Holland en Regio Holland Rijnland. De stichting wil ook initiatieven steunen die de bewustwording en beleving van het landschap vergroten.

LOPEND VUUR

ROUTE

Rondwandeling vanaf Norg

Door de Peestermaden en over het Noordsche Veld

Het landschap en de route

De route is bijna geheel onverhard/half verhard, afgezien van de aan- en afloop door Norg. De route kent een afwisseling van landbouwpercelen, graslanden, bos en het grote heideveld het Noordsche Veld en komt niet door bebouwing. De boerenlandpercelen in het landschap zijn vaak nog afgescheiden door aarden wallen, waar struiken of bomen op staan. We zagen veel kamperfoelie struiken.

Een klein deel van de route was wat vochtig door de hoge waterstand, je ziet daar biezengras in het gras. TeVoet liep de route op een mooie dag in maart. We zagen o.a. ooievaars, geelgors, putters en buizerds. De leeuwerik liet zich ook al even horen. Op het Noordsche Veld zijn nog meerdere grafheuvels aanwezig, die goed te zien zijn. In de oorlog zijn vele grafheuvels verwijderd door de Duitsers, bij de aanleg van een schijnvliegveld. Dit om de geallieerden te misleiden. De hei wordt nu begraaft door geiten.

Routebeschrijving

Bij de Margarethakerk op de Brink in Norg, ga je de Brink af langs de kerk. De Brink gaat over in Oosteind.

Bij ANWB 2805/1 rechtsaf Peesterstraat volgen tot vlak vóór het bord einde

bebouwde kom.

Hier linksaf zandweg in.

Op het einde op T splitsing linksaf, zandweg met schelpen fietspad. Het fietspad wordt asfaltpad.

Even later in flauwe bocht naar links, rechtsaf graspad langs slagboom in (SBB bord Kop van Drenthe Peestermaden).

Op T splitsing rechtsaf zandweg in.

Net na onder hoogspanningsleiding gelopen te hebben, linksaf pad langs beek. Iets verder houten bruggetje over.

Je passeert een bankje met een zwerfkei op een heuveltje. Het pad maakt

een bocht naar links en aan het einde rechtsaf naar slagboom.

Op een T splitsing linksaf een half verharde gravelweg in. Daar waar de gravelweg een bocht naar rechts maakt, ga je rechtdoor een slagboom langs. Het pad maakt een bocht naar links tussen bomenrijen.

Even later rechtsaf met aan de rechterhand een bomenrij (je kan hiervoor nog even doorlopen om bij een uitkijkpunt te komen).

Het pad gaat een beek over met een dam en een duiker.

Op T splitsing linksaf, zandweg in.

De kerk en de brink bij Norg

OM TE LOPEN

De beschreven route is 16 kilometer lang. Norg is vanuit Assen of Groningen per bus te bereiken. In Norg is in ruime mate horeca aanwezig. Het theehuis de Bosrand is ongeveer halverwege een mooie plek om een horecastop te houden.

Deze geruime tijd volgen . Aan het eind asfaltweg en fietspad oversteken, even richting Lieverven en na 20 meter rechtsaf bruggetje over (met bord SBB Noordsche Veld). Het pad loopt langs de bosrand. Na onder een hoogspanningsleiding doorgelopen te hebben, het eerste pad rechtsaf nemen. Je komt dan uit bij het theehuis de Bosrand. Hier linksaf fietspad op langs asfaltweg. Bij paddenstoel 22465/001 rechtsaf keienweg met fietspaadje in. Je loopt aan je linkerhand langs een voormalig mobilisatiecomplex van het leger. Na het mobilisatiecomplex eerste weg

linksaf, een zandweg. Dit pad volgen, het buigt naar rechts, steeds rechtdoor het pad blijven volgen. Op een viersprong met een fietspad, rechtsaf half verhard fietspad in. Bij paddenstoel 24999 linksaf de keienweg met fietspad op. Bij paddenstoel 21638 rechtsaf. Kort daarna linksaf over het veerooster de heide op, het Noordsche Veld. Neem het onverharde pad dat parallel aan het half verharde fietspaadje loopt, als het druk is met fietsers. Aan het einde van de hei linksaf veerooster over en direct daarna rechtsaf

zandpad in. Het pad loopt langs de bosrand en gaat even later met een bocht naar rechts.

Op T splitsing rechtsaf (SBB bord Noordsche Veld), houten hek passeren en bij dode berken in het water aan je rechterhand, in een bocht naar rechts, ga je linksaf een klein paadje in, je gaat het beekdal van de Peestermaden in. Het paadje wordt een graspad. Voor een beek tweemaal rechtsaf. Daarna linksaf de beek over en direct weer linksaf.

Net voor een duiker rechtsaf op het bos aan. Hek door (met de tekst Poepenpad) en rechtdoor.

Op T splitsing rechtsaf brede zandweg met naastliggend fietspad in.

Op viersprong bij paddenstoel 2163/001 linksaf gravelweg in.

Op T splitsing rechtsaf, na 110 meter linksaf (SBB bord Peestermaden).

Je komt nu weer bij de bank en de zwerfkei op het heuveltje van het begin van de tocht.

Hier linksaf, bruggetje over en bij T splitsing rechtsaf zandweg in.

Daarna het paadje naar links negeren (daar kwam je aan het begin van de tocht vandaan), dus rechtdoor gaan. Ga nu de eerste grote zandweg naar

links in.

Op viersprong linksaf, zandweg met asfalt fietspad.

Neem het eerste pad naar rechts, zandweg.

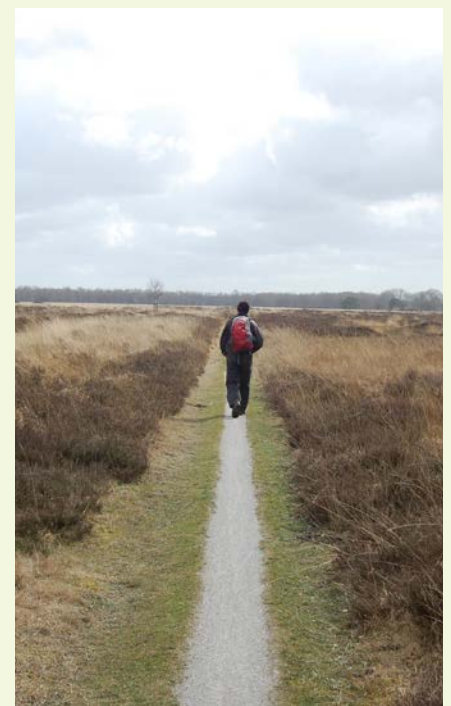
Op T splitsing linksaf . Daar waar het zandpad naar rechts buigt, ga je rechtdoor, grasweg in.

Volg de grasweg naar rechts tussen de akkers door. Aan het eind loop je Norg binnen.

Op T splitsing linksaf, Schultelaan.

Rechts aanhouden naar de Peesterstraat. Hier rechtsaf.

Op T splitsing linksaf Oosteind in, waardoor je weer bij de Brink komt.

De Umfassungsweg, een mooi rondje over het landgoed Twickel

De route is goed met paaltjes gemarkeerd

Het landgoed Twickel is een groot landgoed bij Delden dat gespaard is gebleven van grote ingrepen.

Over het landgoed loopt een 9 kilometer lange wandelroute, de Umfassungsweg, een Duitse naam omdat een Duitse landschapsarchitect het landgoed heeft ontworpen.

De route is gemarkeerd door houten paalen met de aanduiding UW. De markering is aangebracht in de richting tegen de klok in. Bij de landgoed winkel kan worden geparkeerd, waar de markering al zichtbaar is. Ook vanaf het station vind je na het tunneltje onder de N346 door al gauw de route.

Aanlooproute vanaf station Delden

Ga vanaf het perron het spoor over en op de Stationsweg rechtsaf. Op T kruising linksaf Doctor Gewinstraat in. Sla daarna rechtsaf naar de Zuiderhagen, weg vervolgen naar Noorderhagen. Sla rechtsaf naar het Rentmeersterlaantje, ga onder het N346 door. Ga op een grindpad naast de weg lopen, wat naar links buigt, waarna je de markering vindt van de route.

Na afloop zijn de kasteeltuinen van het landgoed Twickel te bezoeken

De route

De route is zo goed gemarkeerd dat een routebeschrijving niet nodig is. Er was op één punt twijfel. Je komt aan het begin van de route weer bij de N346 uit. Hier kan je onverhard linksaf voor het dammetje gaan en aan de rand van het weiland parallel aan de weg lopen totdat je bij een bruggetje over de Azelerbeek komt. Hier kan je weer oversteken en ga je op het fietspad linksaf. Hiermee loop je nog onverhard, voordat je op het geasfalteerde fietspad moet gaan lopen. De route loopt na het verlaten van de N346 al snel door een bos, maar op het moment dat het saai begint te worden, loop je weer in een open landschap, met grazende koeien en mooie loofbomen, een archaisch landschap. Iets over de helft, na de Azelerbeek en de Twickelervaart loop je op een vlonderpad door het Koematenveld, in natte periodes een moerassig gebied.

Daarna loop je over een mooi zachtglooiend landschap van de Deldener Esch met meidoorhagen. Tot slot loop je tussen de kasteeltuin en de N346 weer terug naar het uitgangspunt. De route is ongeveer 9 kilometer lang, exclusief de aanlooproute.

Mogelijkheden om te verlengen zijn bijvoorbeeld mogelijk door een uitstulping aan de noordkant te maken waar je een stuk langs de Twickelervaart loopt. Daarnaast kan je van mei tot en met oktober de tuinen van het kasteel bezoeken. Voor tuinliefhebbers een aanrader. Het kasteel wordt bewoond en is daardoor niet opengesteld voor bezoekers.

Achtergrondinformatie

Het landgoed Twickel wordt nu beheerd in een stichting na het overlijden van de laatste barones. De stichting heeft er in het verleden o.a. voor bijeerd dat er geen autoweg dwars door het landgoed werd aangelegd. Het landgoed en de naaste omgeving wordt daardoor wel omgeven door autowegen. Een grote uitbreiding van de wandeling betekent al gauw dat je een snelweg moet kruisen. In de landgoedwinkel is een topografische kaart van het landgoed Twickel te koop. Verdere informatie is te vinden op de website van www.twickel.nl. Horeca is alleen vlakbij Delden en in Delden te vinden. Vlakbij het landgoed is een historische zaagmolen op bepaalde tijden te bezoeken, zie www.zaagmolen.nl.

Als je een langere afstand wilt lopen, is de route is te combineren met delen van het Overijssels Havezatenpad dat ook door het landgoed loopt. Ook het Marskramerpad schampt het landgoed aan de noordkant, zodat dit ook mogelijkheden biedt!

Zeesluis afgesloten

Het Hoogheemraadschap zegt niets te kunnen doen, de gemeente geeft geen gehoor. Het Wandeloverleg Noord-Holland waarin de vereniging TeVoet ook is vertegenwoordigd, geeft niet op: de overloop van de Edamse zeesluis moet weer toegankelijk worden voor voetgangers.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier sloot de overloop af omdat voetgangers bij het automatisch opengaan van de sluisdeuren in het water zouden vallen. Voetgangers en fietsers gebruikten jarenlang deze route. Er wordt door het Hoogheemraadschap geen alternatief aangeboden, er is geen geld voor. Twee regionale routes waaronder de Stelling van Amsterdam worden door de afsluiting onderbroken en moeten een omweg maken, die ook nog onveilig is. Fort Edam komt hierdoor ook buiten de wandelroute te liggen.

Overweg naar het Laantje van Alverna

Na de door de Fietsersbond en Wandelnet gewonnen rechtszaak nam gemeente Heemstede de uitspraak van de rechter over: de spoorwegovergang naar het Laantje van Alverna is een openbare weg en moet dus weer open. De gemeente legde ProRail een dwangsom op van 5000 euro per dag als de overweg niet voor 1 juli weer toegankelijk zou zijn voor wandelaars en fietsers.

Nu blijkt dat de gemeente ProRail uitstel geeft tot na de uitspraak in hoger beroep bij de Raad van State. Vladimir Mars van Wandelnet: "Heel jammer voor de bewoners van Heemstede. Het gaat nu weer zoveel langer duren voordat wandelaars en fietsers gebruik kunnen maken van de overweg." ProRail had om een spoedprocedure (voorlopige voorziening) gevraagd om niet al voor 1 juli de overweg te moeten heropenen. In oktober afgelopen jaar, een week voor de zitting van de rechtbank, had ProRail de overweg tijdens nachtelijke werkzaamheden illegaal afgesloten met hekken.

Op 2 juli zou de Raad van State uitspraak doen of gewacht kon worden op uitspraak in hoger beroep, of dat de overweg meteen open zou moeten. Die zitting gaat nu niet door. "Waarom heeft Heemstede hier niet op ge-

wacht?", vraagt Jaap Moerman van de Fietsersbond zich af. "ProRail heeft zelf het risico genomen om de overweg af te sluiten, terwijl de zaak nog onder de rechter was. Zo komt ze er wel heel makkelijk mee weg."

De gemeente laat weten dat het de gewoonte is om uitstel te verlenen als er bezwaar wordt ingediend. Het was bij voorbaat duidelijk dat ProRail bezwaar zou aantekenen en in hoger beroep zou gaan.

Tweede Kamer

Wethouder Van de Stadt wilde de overgang zo snel mogelijk weer open krijgen voor wandelaars en fietsers en daarna een passende overwegbeveiliging regelen. In minnelijk overleg met de wethouder en ProRail hebben Fietsersbond en Wandelnet aangedrongen op innovatieve beveiligingsoplossingen ('overweg-light').

Afgelopen week heeft staatssecretaris Mansveld de Tweede Kamer laten weten 5 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van dergelijke innovatieve systemen om onbewaakte recreatieve voet/fietsoverwegen te beveiligen en 5 miljoen voor gebiedsgerichte oplossingen. Daar zou Alverna ook van kunnen profiteren, bv. een proefproject.

Hoorzitting

22 juli om 20.45 uur houdt de bezwaarencommissie in het gemeentehuis een hoorzitting over het bezwaarschrift van ProRail tegen de opgelegde last onder dwangsom in verband met het ongedaan maken van de sluiting van de spoorwegovergang. Wandelnet en Fietsersbond zullen daar bezwaar maken tegen de verlenging van de begunstigingstermijn; de overweg moet gewoon zo snel mogelijk weer open.

LOPEND VUUR

ROUTE

Wandeling door het Nationale Park Meinweg

De overwoekerde IJzeren Rijn

Het gebied van de Meinweg is een van onze nationale landschappen.

De Meinweg is een uniek terrassenlandschap, met steile overgangen tussen de terrassen. Geologisch gezien is dit voor Nederland uiterst bijzonder. De terrassen zijn in de loop van tienduizenden jaren ontstaan door inschuivingen van De Maas en verschuivingen in de aardkorst langs de drie breuklijnen die door het gebied lopen. Één van deze breuklijnen is de bekende Peelrandbreuk. Dwars op de terrassen voeren twee beken (de Roode Beek en de Boschbeek) het water af van het bovenste plateau naar de Roer.

Het Nationaal Park ligt ten oosten van

Roermond, wordt aan drie kanten omsloten door Duitsland en is onderdeel van het Duits-Nederlandse grenspark Maas-Swalm-Nette, ongeveer 10.000 hectare groot. Het Nationaal Park De Meinweg heeft een oppervlakte van circa 1.800 ha.

Het gebied staat bekend om zijn populatie adders. Op onze wandeling hoorden we ze alleen af en toe wat ritselen. Wel hoorden of zagen we geelgors (de 5e van Beethoven...), roodborstapuit, tjiftjaf, graspiepers, smelleken en ook de eerste krekels lieten zich horen. Het gebied is heuvelachtig, maar de route loopt grotendeels tussen de overgang van heuvels en de beekdalen, zodat op deze wandeling sterke hoogteverschillen niet voorkomen. Wel levert het af en toe moeten lopen door mul zand een verzwarende op.

Routebeschrijving

Voor busreizigers: vanaf bushalte Meinweg in Herkenbosch naar ANWB bord De Meinweg lopen. Hier linksaf, grindpad langs asfaltweg en tegenover het parkeerterrein van het bezoekerscen-

trum Meinweg linksaf bosweg in (met geel rode markering). Automobilisten zien op de weg bij het parkeerterrein (wand-el-)knooppuntpaal 62, steken de

weg over richting knooppuntpaal 39. Op viersprong rechtdoor. Bij volgende viersprong bij een schuilhut rechtdoor. Volgende viersprong rechtsaf, richting knooppunt 39. Rechtdoor onder elektriciteitsleiding (je verlaat geel rode markering). Op T splitsing linksaf richting knooppunt 39. Je gaat weer onder de elektriciteitsleiding door, kruist een asfaltweg en gaat een zandweg in langs de bosrand (links open land). Bij knooppunt 27 linksaf. Daarna paadje rechtsaf in (richting knooppunt 52). Bij open stuk met houten palen rechtsaf, steeds richting 52. Op T kruising rechtsaf, spoorweg over, dan rechtsaf. Voor open vlakte linksaf, richting 52. Groen hek door. Bij knooppunt 52 rechtdoor, richting knooppunt 51. Bij knooppunt 51, rechtsaf richting 50. Tussen twee meertjes door (je bent even in Duitsland). Daarna rechtsaf richting 50. Bij knooppunt 50 linksaf richting 67. Rechtdoor hoofdweg volgen (wandelpad links van je negeren). Steeds richting 67. Bij 67 rechtdoor richting 66. Bij knooppunt 66 linksaf. Er staat een bord fietsen niet toegestaan, in verband met de aanwezige adders. Je verlaat nu het knooppuntennetwerk, maar niet voor niets,

OM TE LOPEN

De beschreven route is 19 kilometer lang. De route is bijna geheel onverhard! Horeca is aanwezig aan het begin en aan het eind van de wandeling bij het bezoekerscentrum. Kort na het vertrek kan je ook een kort uitstapje maken naar de Venhof, net over de spoorweg. Het bezoekerscentrum heeft o.a. plaatselijke en biologische bieren. We proefden een gagelbiertje uit de gemeente Roerdalen, een heerlijke verfrissing na deze wandeling.

Herkenbosch is tweemaal per uur te bereiken met een bus uit Roermond, ook op zondag. Kaartmateriaal is te verkrijgen via de SBB site of via een wandelknooppuntenkaart van het gebied.

het volgende gedeelte is één van de hoogtepunten van de wandeling! Het pad draait naar rechts, steeds het pad volgen (een pad naar links met een bruggetje negeren). De heuvels heb je steeds aan je rechterhand. Vóór meertje op onduidelijke T splitsing linksaf het pad volgen. Kort daarna door draaihekje en op T kruising rechtsaf.

Op viersprong met bank rechtdoor. Veeerooster over, daarna eerste zandpad linksaf. Op T kruising rechtsaf richting knooppunt 65. Even later linksaf, asfaltweg kruisen, steeds richting 65. Op T kruising rechtsaf en daarna eerste pad linksaf, nog steeds richting 65. Op T kruising met 3 berkenstammen

linksaf (je verlaat de route richting 65, die naar rechts wijst!). Paardenroute kruisen, en je gaat tweemaal een veeerooster over. Kruist weer een paardenroute en dan na ongeveer 25 meter op een T kruising rechtsaf. Op een viersprong rechtsaf en direct daarna linksaf en dan de eerste weg rechtsaf (je verlaat de paardenroute en volgt weer de geel rode route). Steeds de weg volgen, met aan je rechterhand de afrastering. Je gaat weer twee veeeroosters over. Op T splitsing rechtsaf, grindweg in (je verlaat de geel rode markering). Op T splitsing rechtsaf en direct daarna linksaf (links zie je de oude spoorlijn op een dam met een onderdoorgang.

Nu steeds rechtdoor, parallel aan de spoordam. Waar de zandweg naar rechts buigt, rechtdoor paadje in, evenwijdig aan de spoorlijn. Zandweg kruisen en rechtdoor. Bij volgende overweg linksaf (is bij paardenroute knooppunt 12). Over de spoorweg rechts aanhouden. Rechtdoor, weg naar rechts negeren. Bij knooppunt 63 hek door richting 62. Nu steeds richting 62 volgen. Op viersprong rechtdoor, daarna rechtsaf, veldweg. Op volgende viersprong linksaf. Daarna de tweede weg rechtsaf, waarna je bij het bezoekerscentrum komt. Busreizigers gaan op de asfaltweg linksaf en bij de T kruising rechtsaf, waarna de bushalte weer is bereikt.

De heuvels heb je steeds aan je rechterhand

Maand van de Trage Wegen

De vereniging TeVoet organiseert in en rond de maand september verschillende wandelingen over trage (onverharde) wegen om iedereen te laten genieten van (zoveel mogelijk) wandelen op zachte ondergrond en niet gehinderd door snelle verkeersdeelnemers. We hopen dat de wandelingen aanslaan en dat er zo een traditie geboren is.

Hier vind je de wandelingen:

1. Zaterdag 5 september

Haastrecht: op de grens van de Krimpener- en Lopikerwaard

Het veenriviertje de Vlist is de natuurlijke scheiding tussen twee fraaie oude polders midden in het Groene Hart van Nederland.

Polders met houtkades, tiendwegen, gerief- en pestbosjes, molens, boezems etc. Een landschap dat ondanks grote stukken weiland toch heel gevarieerd overkomt. Vanuit Haastrecht, een oud stadje aan de Vlist en de Hollandse IJssel gaat men langs natuurgebieden, oude kades, een "Kraamvrouwenpad" door weilanden waar zwarte sternen broeden. En komt men bij Haastrecht in een prachtig natuurgebied met een hele grote verscheidenheid aan water- en weidevogels.

De wandeling is circa 15 km en kan tussentijds ingekort worden. Het traject is grotendeels onverhard en kan als het geregend heeft, modderig en drassig zijn. Laarzen of hoge wandelschoenen zijn dan zeer aan te bevelen.

Het startpunt is het Concordiaplein in Haastrecht waar men gratis kan parkeren. En ook de bus van Utrecht naar Gouda (lijn 107) stopt er vlakbij met halte Haastrecht Centrum.

De wandeling kan starten van 10.30 tot 12.00 uur en u ontvangt een folder met de verschillende wandelmogelijkheden.

Wil je svp vóór 2 september opgeven of je van plan bent te komen bij Peter Both, ptboth@hotmail.com

2. Zaterdag 12 september

Breda te voet uit langs Aa of Weerijs

De Montenslaan – openbaar met een art. 461-bordje – is dankzij TeVoet in het wandelnetwerk opgenomen

Afgelopen jaar heeft TeVoet zich hard gemaakt om twee aantrekkelijke routes 'Breda uit' in het wandelnetwerk op te nemen. Dat is gelukt, langs de Aa of Weerijs lopen we de stad uit, richting Effen, waarbij we gebruik maken van een nieuwe voetbrug; zie ook de vorige Lopend Vuur. Wat verder staan we even stil bij twee openbare wegen die bijna niet meer gebruikt konden worden, maar nu gelukkig in het netwerk zijn opgenomen. Vanaf Galder lopen we over een nieuwe schakel in het netwerk aan de zuidkant het Mastbos – dit jaar wordt het 500 jarige bestaan gevierd – in, eigenlijk het mooiste en rustigste stuk. Om de tocht niet al te lang te maken, eindigen we de tocht op een terrasje op Ginneken Markt. Vertrek om 10.45 uur op station Breda (centrumzijde, alleen bereikbaar via hoge trap aan het einde van het peron). De tocht is 23 km lang, voor dicht bij de stad verrassend veel over onverharde paden. Vanaf Ginneken Markt rijdt er een stadsbus naar het station. Meer informatie: Harry Benschop 06-12498305.

3. Zaterdag 19 september

Groot Friesland pad

De wandelroute omvat twee kaartjes van het Groot Friesland Pad, de nrs. 45 en 46. Op het eind van nr. 46, in Nieuw Annerveen, lopen we nog ca 1,0 km extra naar Spijkerboor, waar we enkele auto's moeten plaatsen om

weer terug te gaan naar het startpunt. In Spijkerboor is een goede restauratie, die op zaterdag open is.

Startpunt : Schipborg, vanaf de parkeerplaats tegenover de Kymmelsberg. Deze ligt aan de weg van Anloo naar Schipborg, ca 3 km rijden vanaf Anloo bij de kerk. Afstand: rond de 12 km. Komend vanuit Zuidlaren, richting Schipborg, na de tunnel onder de N34 is het nog 1,4 km tot de Kymmelsberg, aan de Borgweg. Tijd: 11.00 uur. Bij opgave ontvang je een Google-maps kaartje voor de exacte locatie.

Organisator: Paul Wesselius, paul-wess@home.nl, 050-3120917

4. Zaterdag 19 september

Dordrecht, Hollandse Biesbosch

Langs de Nieuwe Merwede, tussen Oosthaven en Zuidhaven loopt een buitendijkse strook griendbos met een wirwar van paadjes, bruggetjes, strandjes, kreekjes. Het is er avontuurlijk wandelen. Na de Zuidhaven is er nog een prachtig traject op een dijk met uitzicht over de nieuwe Merwede en aan het eind zicht over een nieuw vogelreservaat de Tongplaat, waar als je geluk hebt vanuit een vogelkijkhut ook een Zeearend te zien is. De terugweg gaat door hetzelfde gebied maar je kunt dan weer andere paadjes nemen.

De wandeling heen en terug is ongeveer 15 km. Je kunt hem naar believen inkorten. In de buurt van de Zuidhaven is een theetuin. Ga op hoge schoenen, het kan als het geregend heeft modderig zijn.

Startpunt: Oosthaven, ongeveer 9 km vanaf Dordrecht Centrum. Je kunt de Oosthaven vinden op Google maps, maar bv niet op de ANWB routeplanner. De Oosthaven is niet per openbaar

vervoer bereikbaar. Het dichtstbij is het station Dordrecht Stadspolders, maar dan is het nog 6 km lopen.

Op die zaterdag kun je tussen 10.30 en 12.00 uur op eigen gelegenheid je wandeling maken. Je krijgt daar een routekaartje uitgereikt.

Graag vóór 16 september opgeven of je van plan bent te komen, bij Michiel Broekman, broekman@hldiep.nl.

5. Zaterdag 26 september

Over de nieuwe TeVoet-brug in de Brabantse Biesbosch

Een pad in de toen net ingerichte Jantjesplaat (winter 2013/14). Inmiddels is het er comfortabeler lopen.

In de Brabantse Biesbosch heeft TeVoet het initiatief genomen om de Deeneplaat bereikbaar te maken voor wandelaars. Je kon er wel lopen, er zijn meerdere paden op deze plaat, maar alleen bezitters van een boot konden er komen. In samenspraak met Staatsbosbeheer en het Nationaal Park De Biesbosch heeft TeVoet een brug over een stroomgeul weten te realiseren, waardoor je er nu ook als wandelaar kunt komen. TeVoet heeft aan de kosten van de brug meebetaald, uit ons 'barrièrepotje'. Eind augustus wordt de brug officieel in gebruik genomen, op zaterdag 26 september organiseert TeVoet een publiekswandeling naar de Deeneplaat om de brug eens goed in de schijnwerper te zetten.

Startpunt voor de publiekswandeling is het parkeerterrein ten zuiden van de Spieringsluis, voorbij de horecagelegenheden. Via twee voormalige polders die afgelopen jaren voor Ruimte voor de Rivier zijn heringericht, de Jantjesplaat en de Polder Hooge Hof (het gebied waar de zeearend zit), lopen we naar de Deeneplaat. De drie gebieden

hebben elk hun eigen uitstraling, dat maakt het ook zo leuk dat je nu kunt doorlopen naar de Deeneplaat. Via een grotendeels andere route gaan we weer terug. De tocht is ongeveer 15 km lang, onderweg geen horeca. In ruil daarvoor krijg je het echte 'Biesboschgevoel', nu ook voor wandelaars zonder bootje binnen handbereik.

De begeleide wandeling vertrekt om 12.30 uur vanaf het parkeerterrein bij de Spieringsluis. Je kunt de wandeling ook op eigen gelegenheid lopen, vanaf 11.00 uur kun je bij het startpunt een kaartje met de route meekrijgen. De Spieringsluis ligt ongeveer 2 km ten zuiden van het veer van Kop van 't Land bij Dordrecht; je kunt er ook vanuit Werkendam over de Bandijk langs de Merwede komen. Er is helaas geen openbaar vervoer, of je moet nog 5 km heen en 5 km terug lopen vanuit de Dordtse wijk Stadspolders (trein of stadsbus). Let op: de veerboot vaart op zaterdag elke 20 minuten vanaf 9.45 uur.

Meer informatie: Harry Benschop 06-12498305 of Michiel Broekman 078-6143948.

6. Zaterdag 26 september

Hof van Delfland

Een begeleide rondwandeling door het Bieslandse Bos, de Delftse Hout en het Floriadeterrein over grotendeels onverharde, maar goed beloopbare paden. De wandeling voert deels door polderlandschap, deels door loofbos en recreatierrein. Start om 10:30 uur bij de fietsstalling naast het Randstadraailstation Pijnacker Centrum.

Lengte van de wandeling ca. 18 km. Informatie: jqtukker@gmail.com. Er is onderweg horeca aanwezig, maar neem voor de zekerheid zelf wat te eten en te drinken mee.

Men dient zich uiterlijk vrijdag 25 september vóór 18:00 uur op te geven via email aan jqtukker@gmail.com (maximaal 20 deelnemers).

7. Zondag 27 september

Midden-Delfland

Een begeleide rondwandeling door het open veenweidegebied van Midden-Delfland. De wandeling voert deels over onverharde kaden en boerenlandpaden en deels over rustige polderweggetjes.

Start om 10:45 uur bij bezoekerscentrum Midden Delfland/Levende Buitenplaats (tegenover Op Hodenpijl, Rijksstraatweg 20-22, Schipluiden; aan de andere zijde van het water).

Lengte van de wandeling ca. 15 km.

Informatie: jan.rijnsburger@gmail.com

Er is onderweg horeca aanwezig, maar neem voor de zekerheid zelf wat te eten en te drinken mee.

Men dient zich uiterlijk vrijdag 25 september vóór 18:00 uur op te geven via email aan jan.rijnsburger@gmail.com (maximaal 20 deelnemers).

8. Zaterdag 3 oktober

Wandelroutenetwerk Goeree-Overflakkee rond Ouddorp

Rond Ouddorp op Goeree - Overflakkee is er een veelzijdig en historisch landschap aanwezig. Dat bestaat o.a. uit Schurvelingen, het Westduingebied, duinen, Noordzeestrand, polders en inlagen, het oude duingebied De Punt (met oorlogsverleden), het natuurgebied De Plaat van Scheelhoek en de Grevelingendijk. De moeite waard voor een dagwandeling! De route met een lengte van 20 km is voor ca. 60% onverhard. Honden zijn aangelijnd toegestaan. Startpunt is Ouddorp Busstation (hoek Preekhillaan en Stationsweg) om 11.00 uur. Horeca in het centrum en op het strand.

Zie voor mogelijke wijzigingen www.tevoet.nl.

Informatie en opgave (voor 27 september 2015) bij Frans Meijdam, f.meijdam@tevoet.nl

Het is niet altijd mogelijk om wandelingen in het blad tijdig aan te kondigen. Kijk geregeld op onze website voor aankondigingen van wandelingen: www.tevoet.nl

Maand van de Trage Wegen:
zie bladzijde 22 en 23

De Vliegende Wandelpaden in Midden-Delfland:
zie bladzijde 14

De zomeravond wandelingen van ons lid Willem de Haan:
de Simmerjûnkuierkes in 2015:
woensdag 5 augustus ZURICH
woensdag 2 september KIMSWERD
Zie de website
<http://www.simmerjunkuierkes.nl>

Wandelboekjes en wandelkaarten

Onze overleden penningmeester Hans Dannis had een groot bestand aan wandelkaarten en – boekjes. Mevrouw Dannis stelt deze ter beschikking aan de leden van TeVoet. Inmiddels zijn de nodige leden voorzien van een gewenste wandelgids of –kaart, maar er zijn nog steeds boekjes en kaarten beschikbaar. De meeste boekjes en kaarten zijn vrij recent. Op de website van TeVoet in het ledendeel kan je de lijst inzien. Daar staat ook vermeld hoe je aan een gewenste kaart of gids kan komen.

Maak gebruik van het barrièrepotje

Voor 2014 heeft TeVoet geld beschikbaar gesteld om knelpunten in de wandelinfrastructuur op te lossen. Voor 2015 is eveneens een bedrag van 5.000 euro beschikbaar. Je kunt er nog een beroep op doen! Het geld dat TeVoet beschikbaar stelt voor het oplossen van knelpunten, komt uit het werk dat vrijwilligers in de afgelopen jaren voor betaalde opdrachten hebben ingebracht. Het kan gebruikt worden voor eenmalige investeringen om knelpunten op te lossen en zo de wandelaar ruimer baan te geven. Denk daarbij aan de aanleg van bruggetjes of een trekpuntje, het afrasteren van een (nieuw) wandelpad, overstapjes, kortom investeringen in het veld. Het geld is vooral bedoeld om projecten aan te jagen of over een dood punt heen te helpen: als TeVoet een bijdrage beschikbaar kan stellen zijn andere betrokken partijen sneller bereid ook hun portemonnee te trekken. Dat bleek in elk geval zo te werken met het geld voor 2014. Dat is besteed als bijdrage in de realisering van een brug in de Brabantse Biesbosch om een tot nu toe niet voor de wandelaar bereikbaar gebied te ontsluiten. Uiteindelijk is de

bijdrage van TeVoet – € 2.500 in dit geval – beperkt tot ca. 10 procent van de totale benodigde investering. TeVoet heeft er zelf voor gezorgd dat een ander fonds eenzelfde bedrag beschikbaar heeft gesteld, waarna een forse bijdrage uit het streekfonds eigenlijk een fluitje van een cent was. En in de streek waren de mensen van het streeknetwerk blij dat er iets tot stand kon worden gebracht waar de wandelaars echt iets aan hebben. Het barrièrepotje is niet bedoeld om adviezen op te stellen of anderszins voor 'papieren doeleinden'. Als dat al nodig is, heeft TeVoet er de afgelopen jaren blij van gegeven dat ze die adviezen heel goed zelf kan opstellen. Mocht je in je eigen vrijwilligerswerk tegen een knelpunt aanlopen, dat door een bijdrage uit het barrièrepotje kan worden opgelost, aarzel niet om er gebruik van te maken. Meld je bij de secretaris van het bestuur van TeVoet. Aanmeldingen worden in volgorde van binnenkomst beoordeeld, dus wees er snel bij. Op de ALV doet het bestuur verslag van de bestedingen.

Harry Benschop